

den dog ikke tilfredsstillende alle de kundskabstrængende her i Landet. Højskoleoplysningen har, hvad der er dens store Ære, i særlig Grad taget Sigte paa den personlige Udvikling, og jeg giver det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Holm) Ret i, at derigennem vil den altid faa en meget større Betydning for Folkets Udvikling, end en Bevægelse som denne nogen Sinde vil faa, men den bliver jo ogsaa støttet fra Statens Side i et Omfang, i hvilket der ikke kan blive Tale om at støtte denne Bevægelse her. Faktum er det ikke desto mindre — det behøver ikke at være Højskolebevægelsens Fejl, men det er nu en Gang saadan —, at den aldrig har kunnet faa rigtig Fodfæste i Byerne, og Byerne have dog virkelig følt Trang til en folkelig Foredragsbevægelse og en folkelig videre Uddannelse, som jeg tror, at denne Folkeuniversitetsundervisning i alt Fald kan bidrage ganske væsentlig til at tilfredsstille. Der er ogsaa en anden Side, hvorfra man kan se Sagen, og det er den, at det vil have stor Betydning for Universitetslærerne og de fra Universitetet udgaaede Mænd, som blive anvendte som Foredragsholdere fra Universitetsbevægelsens Side. Jeg tror, at mange af disse Folk have ganske overordentlig godt af at komme ud og komme i noget nærmere Berøring med Befolkningen og at lære at tale paa en mere forstaaelig og mere vindende Maade, end de have lært det før. Jeg tvivler ikke om, at naar adskillige af Universitetets Docenter komme ud som Lærere paa denne Maade — jeg tror, at der allerede nu kan nævnes Eksempler derpaa — ville de vistnok til en Begyndelse tale noget over Hovedet paa Folk; men det er ganske forbavsende, hvad det hjælper, naar de først have staaet over for en saadan Forsamling, som der her er Tale om. Og det vil yderligere hjælpe meget, at der efter Foredragene kommer, hvad jeg finder udmærket, Samtaletimer, da Tilhørerne kunne rette Spørgsmaal til Foredragsholderen og faa Lejlighed til at faa Tvivl opklarede og faa forskellige Huller udfyldte, thi saa skal den lærde Mand nok erfare, om han har forstaaet at tale til sine Tilhørere, eller om han har talt over Hovedet paa dem. Har han Lyst til at komme i en levende Forbindelse med de store Lag af Befolkningen, og det maa man antage, han har, naar han gaar ind paa at holde disse Foredrag, vil han nok hurtigt lære at tale saaledes, at større Kredse kunne forstaa ham. Han vil sely blive beriget derved, og hans Universitetsunder-

visning vil vinde derved. Med Hensyn til disse Foredrags Betydning som Oplysningsmiddel, mener jeg, at de udmærkede Navne, som findes i Universitetsudvalget, borge for, at det, der bydes, vil blive solidt, og at der vil blive taget berettiget Hensyn til, at det, der fra Foreningen udgaar til Befolkningen, virkelig bliver baaret af Videnskaben og ikke af en agitatorisk Aand. Endelig er der blevet sagt af den sidste ærede Taler, det ærede Medlem for Herning (R. Nielsen), at denne Bevægelse vil mange Gange komme paa tværs af de bestaaende Foredragsforeninger. Jeg er meget tilbøjelig til at tro, at denne Bevilling, hvis den bliver given, vil være Begyndelsen til det, man for øvrigt oftere har omtalt i denne Sal, nemlig en almindelig Ordning af Statstilskuddet til Foredrag. Vi leve for en stor Del i et Kaos i saa Henseende. Der har i de sidste Aar været rørt meget op i de Foredrag, der ere holdte i Landboforeningerne og i Fællesrepræsentationen for Haandværk og Industri. Der er blevet omkalfatret navnlig paa de sidste, og der er kommet stærkt Røre i hele Foredrags spørgsmaalet. Jeg er meget tilbøjelig til at tro, at denne Bevilling vil give Stødet til, at man kommer ind paa en anden Ordning af Statstilskuddet til Foredrag. Jeg tror ikke, at det vil være nødvendigt, at Tilskuddet derfor bliver af et saa meget stort Omfang; men jeg tror, det vil kunne gives paa en retfærdigere og hensigtsmæssigere Maade, end det sker nu, og jeg er fuldstændig enig i, at de bestaaende Foredragsforeninger meget vel kunne fortjene Støtte, naar man blot kan finde den rette Form derfor. At denne Bevægelse i og for sig skulde komme paa tværs af de bestaaende Foredragsforeninger, tror jeg ikke. Jeg mener egentlig, at hvor det drejer sig om Oplysningen, er det ganske godt, at der kommer Konkurrence, at man tager fat paa Sagen fra forskellige Sider. Det er slet ikke godt, hvis man kunde faa Foredragsvirksomheden monopoliseret paa en Egn. Tværtimod mener jeg, det er godt, om der er to Foreninger, der konkurrerer med hinanden, og hver for sig søger at faa saa mange som muligt til Huse og kappes om, hvem der kan byde de mest tankevækkende og interessanteste Foredrag. I den Henseende frygter jeg aldeles intet. Jeg vil derfor tilraade denne Bevilling og haaber, at den bliver vedtagen her, endskønt jeg, som sagt, maa indrømme, at Bevægelsen i og for sig maaske kunde have haft ganske godt af at staa et Aar eller to paa egne Ben. Nu er Forslaget imidlertid kommet